

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

ítélete

Az ügy száma: Gfv.VI.30.339/2024/6.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Dr. Madarász Anna bíró

A felperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatal (cím1)

A felperes képviselője: Dr. Papp László kamarai jogtanácsos

Az alperes: név1 (cím2)

Az alperes képviselője: Dobrossy és Társai Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: dr. Dobrossy István ügyvéd)

A per tárgya: tag felelősségének korlátlanra minősítése és marasztalása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Debreceni Ítéltábla, Gf.III.30.143/2024/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Nyíregyházi Törvényszék, 9.G.40.045/2022/140-IV számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.206.968 (egymillió-kétszázhatyázár-kilencszázhatvannyolc) forint felülvizsgálati eljárásí költségét.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevéteí számlájára – 3.500.000 (hárommillió-ötszázézer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárásí illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes 2011. október 21-én annak ismeretében szerezte meg az 50.000.000 forint jegyzett tőkéjű cégl (a továbbiakban: adós) többségi befolyást biztosító üzletrészét, és vált az adós egyedüli ügyvezetőjévé, hogy a 2011. szeptember 29-én kihirdetett 2011. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 2011. november 1-i hatállyal módosította a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Szjtv.) 33. §-át. A Módtv. értelmében a játékadó pénznyerő automatánként (a továbbiakban: játékgep) 500.000 forintra emelkedett. Mindez hátrányosan érintette a játékgepek üzemeltetésével foglalkozó adóst, mert ezt az adóterhet nem tudta kigazdálkodni. Tekintettel azonban arra, hogy az alperes nem akarta feladni a jobban jövedelmező játékhelyeket, a Módtv. hatályba lépése után az adós nem vonult ki teljesen a játékgep-piacról, hanem a gépei számát 400-ról 36-ra csökkentette. Az alperes abban bízott, hogy az adójogszabályokat utóbb kedvezően fogják módosítani.

[2] A megtett intézkedések ellenére az adós saját tőkéje 2011. december 31. és 2012. április 16. között 106.037.000 forintról 46.473.000 forintra csökkent, a mérleg szerinti vesztesége pedig 79.837.000 forint lett. Erre tekintettel az adós taggyűlése 2012. április 16-án, az alperesnek a társaság nehéz anyagi helyzetére és likviditási gondjaira hivatkozással előterjesztett kezdeményezésére az 1/2012. számú egyhangú határozatával hozzájárult a csődeljárás kezdeményezéséhez. Az adós a csődeljárás iránti kérelmet 2012. április 18-án nyújtotta be a Nyíregyházi Törvényszékhez, amely 8.Cspk.15-12-00003. szám alatt ideiglenes fizetési haladékot engedélyezett, majd a csődeljárást 2012. május 4-én megindította.

[3] Az adós a csődeljárás alatt is az alperes és az édesapja tényleges irányítása alatt maradt, akik a csődeljárás során arról tájékoztatták a hitelezőket, hogy az adós tulajdonában áll az cég2 (a továbbiakban: Zrt.) 478 db törzsrészevénye, amelyet az adós 250 000 Ft/db áron az alperes ügyvezetése alatt vásárolt meg. A Zrt. tulajdonában jelentős eszköz- és ingatlanállomány volt, amelynek értéke a 2012. évi beszámolója szerint 2,5 milliárd forintot tett ki. Ennek felhasználásával a Zrt. – jelentős állami támogatás mellett – kaszinót és szállodát tervezett építeni, amely a tervek szerint tovább növelte volna a vagyonát, így az adós tulajdonában álló részvények piaci értékét is.

[4] Az adós gazdasági helyzete a csődeljárás alatt tovább romlott, a 2012. május 31-i fordulónapra elkészített közbenső mérlege szerint a saját tőkéje 8.068.000 forintra csökkent, a mérleg szerinti vesztesége pedig 124.970.000 forintra nőtt. A 2012. június 27-i fordulónapra elkészített, 2012. július 18-án kelt közbenső mérleg pedig már azt mutatta, hogy a saját tőke negatívba fordult, (mínusz 5.951.000 forint), és 138.988.000 forintra emelkedett a mérleg szerinti veszteség.

[5] Az alperes 2012. június 27-én átruházta a tulajdonát képező üzletrészt a társaság munkavállalójára, aki egyben az adós új ügyvezetője is lett. Ennek ellenére az adós továbbra is az alperes és az édesapja tényleges irányítása alatt maradt. Utasításukra az új ügyvezető – a vagyonfelügyelő hozzájárulásával – 2012 decemberében 10.000 Ft/db áron eladta a Zrt. adós tulajdonát képező részvényeit egy, az alperes édesapja élettársának ügyvezetése alatt működő cégnek. Emiatt a Nyíregyházi Járásbíróság a 2020. szeptember 16-án kelt B.192/2018/57. számú elsőfokú, a Nyíregyházi Törvényszék pedig a 2021. október 21-én kelt Bf.501/2020/10. számú másodfokú ítéletével bűnösnek találta az alperest csődbűncselekmény büntetében.

[6] Az adós és a hitelezők között a fizetési haladék többszöri meghosszabbítása ellenére nem jött létre csődegyezség, ezért a Nyíregyházi Törvényszék megszüntette a csődeljárást, és a 2013. február 27-én közzétett végzésével elrendelte az adós felszámolását, amely a 2021. október 8-án közzétett végzéssel, az adós jogutód nélkül megszüntetésével fejeződött be. A felperesnek 164.617.839 forint ki nem elégített követelése maradt fenn, amely több mint 50%-kal meghaladta az adós jegyzett tőkéjét.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[7] A felperes a 2021. november 19-én benyújtott keresetében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 63/A. §-a alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes korlátlanul felel az adós ki nem elégített kötelezettségeiért. Kérte továbbá az alperes kötelezését 73.797.838 forint hitelezői követelésből eredő kártérítés megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az alperes a felszámolási eljárás megindítását megelőző három éven belül ruházta át a többségi befolyást biztosító üzletrészt, az adósnak pedig a jegyzett tőkéje 50%-át meghaladó tartozása maradt hátra.

[8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy az adós az üzletrész átruházásakor még nem volt fizetéseképtelen, ennek veszélye sem állt fenn, mert a vagyona fedezetet nyújtott a kötelezettségeire. Az átruházás célja nem az volt, hogy fantomizálja az adóst, hanem az, hogy a Zrt. sikeresen pályázhasson állami támogatásra, azt ugyanis veszélyeztette volna, ha a Zrt. vezetőjeként fenntartotta volna a tagságát egy csődeljárás alatt álló gazdasági társaságban. Erre tekintettel jóhiszeműen járt el, amelyet az is igazol, hogy egy mérnöki végzettséggel és sokéves szakmai tapasztalattal rendelkező személynek adta el az üzletrészt, akinek a munkáját ezt követően is tanácsokkal segítette.

Az első- és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság – a másodfokú bíróság által pontosított megszövegezésű – ítéletében megállapította, hogy az alperes korlátlanul felel az adós ki nem elégített kötelezettségeiért, és kötelezte őt, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 73.797.838 forintot.

[10] Határozata indokolásában megállapította, hogy az üzletrész átruházás időpontjában hatályos Cstv. 63/A. §-ában foglalt feltételek közül a felperes igazolta, hogy az alperes többségi befolyással rendelkezett, az üzletrészt a felszámolási eljárás kezdő időpontja előtt három éven belül ruházta át, az adósnak a felszámolás során ki nem elégített tartozásai pedig meghaladják a jegyzett tőkéje 50%-át. Erre tekintettel az alperes akkor mentesülhetett a felelőssége alól, ha bizonyítja, hogy a részesedés átruházásának időpontjában az adós még fizetőképese volt, a tartozás felhalmozódása csak ezt követően következett be, vagy az adós ugyan fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt vagy nem volt fizetőképese, de az átruházás során jóhiszeműen és a hitelezők érdekeinek figyelembevételével járt el. A bizonyítási kötelezettségének azonban nem tett eleget.

[11] A kiegészített könyvszakértői vélemény szerint ugyanis az adós tartozásai – a 2011. december 31-i, 2012. május 31-i és 2012. június 27-i fordulónappal elkészített beszámolók alapján – 2012 januárjától kezdődően halmozódtak fel, amelynek eredményeként az adós az átruházás időpontjára fizetéseképtelenné vált. Mindezt az alperesnek a 2012. június 27-i fordulónappal elkészített beszámoló nélkül is tudnia kellett, mert a megemelt játékadó olyan fix kötelezettség volt, amelynek alakulását előre kiszámíthatta, mint ahogy tisztában kellett lennie azzal is, hogy a társaságnak nincs bevétele, így nem képes kigazdálkodni ezt a folyamatos adóterhet és az átruházás időpontjáig 130.107.300 forintba megemelkedett adóhátralékot. Az alperes ismerte az adós súlyos gazdasági helyzetét, amit igazol, hogy 2012

áprilisában csődvédelmet kért, mert csak így tudta megakadályozni a felszámolás elrendelését. A szakértő szóbeli nyilatkozata szerint nem volt szükség az alperes által csatolni indítványozott főkönyvi kivonatok vizsgálatára, mert azok alapján csupán azt lehetett volna tisztázni, hogy 2012. május 31. és 2012. június 27. között pontosan melyik napon következett be a fizetéseképtelenség, ez azonban irreleváns volt, ezért az elsőfokú bíróság az alperes bizonyítási indítványát elutasította.

[12] Az alperes nem bizonyította a jóhiszeműségét sem, hiszen olyan személynek ruházta át az üzletrészt, aki ezt követően is rászorult az ő ügyvezetési tanácsaira. Az adós az átruházás után is az alperes és az édesapja tényleges irányítása alatt maradt, amely eltért a cégjegyzékben foglalt adatoktól, így ellentétes volt a hitelezők érdekeivel, csakúgy mint az, hogy az alperes az adós pénzeszközeit nem a tartozások részbeni kielégítésére fordította.

[13] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéltével az elsőfokú bíróság ítéletét – a rendelkező rész pontosításával és részben eltérő indokolással – helybenhagyta.

[14] Határozata indokolásában megállapította, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező része és indokolása nem mindenben felelt meg a jogszabályi előírásoknak, azonban azok orvoslására lehetőség volt a másodfokú eljárásban, így azok nem adtak okot az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú eljárás megismétlésére.

[15] A másodfokú bíróság az ügy érdemét tekintve rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen állapította meg a tényállást, amelyet csupán kisebb, nem lényeges körülmények tekintetében pontosított. A módosított tényállás alapján egyetértett az elsőfokú bíróság érdemi döntésével.

[16] A jogerős ítélet indokolása szerint helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az adós az átruházás időpontjában már nem volt fizetőképessé. Ennek oka egész egyszerűen az, hogy az adós ekkor már csődeljárás alatt állt, így fizetési haladékokat kapott, mert nem volt képes arra, hogy a fizetési kötelezettségeinek esedékességkor eleget tegyen. Mindez szó szerint megfelel az átruházáskor hatályos Cstv. 33/A. § (1) bekezdés utolsó mondatának, abból ugyanis az következik, hogy az adós akkor válik fizetéseképtelenné, amikor már nem képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben támasztott követeléseket. Ez a jogszabályi feltétel pedig az átruházáskor fennállt, amelyet minden kétséget kizáróan igazolt az, hogy az adós csődvédelemre és fizetési haladékokra szorult. Mindezt egyéb bizonyítékok is alátámasztották, így – egyebek mellett – az alperesnek a 2012. április 16-án megtartott taggyűlésen tett nyilatkozata az adós nehéz gazdasági helyzetéről és likviditási gondjairól (12. sorszám alatti csődiratok), a 2012 januárjától kezdődően kiugróan növekvő, esedékességkor meg nem fizetett adóhátralék (a keresetlevélhez csatolt adófolyószámla), de még az alperes azon fellebbezési érvelése is, amelyben elismerte, hogy az adós nem volt képes kigazdálkodni a 2011 novemberében felemelt játékadót (fellebbezési 9. oldal 1. bekezdése).

[17] A másodfokú bíróság hangsúlyozta, erre tekintettel egyéb körülményeket nem kellett vizsgálni, így irreleváns volt az, hogy az átruházáskor negatív volt-e az adós saját tőkéje, illetve az eszközeinek könyv szerinti értéke fedezte-e a kötelezettségeit. Mindezek miatt nem kellett kiegészíteni a szakvéleményt annak tisztázása érdekében, hogy az átruházáskor mennyi volt az ún. géppénz (a játékgépekben lévő összegek), és azt tartalmazta-e a 2012. április 27-i fordulónappal elkészített közbenső mérleg. Az adós ugyanis akkor is

fizetéseképtelen volt, ha a saját tőkéje ebben az időpontban még pozitív volt, mert a fizetőképesség nem ahhoz kapcsolódott, hogy az eszközeinek értékesítéséből befolyt összegből a jövőben ki tudta-e volna fizetni a felhalmozódott adósságait, hanem ahhoz, hogy képes volt-e a fizetési kötelezettségeinek határidőben eleget tenni. Ugyanezen okok miatt a fizetőképesség vizsgálata során nem volt jelentősége a játékadóra vonatkozó jogalkotási koncepcióknak, a főkönyvi kivonatoknak, valamint annak, hogy a felperes 202.196.038 forint összegű hitelezői igényéből mennyi keletkezett az átruházás előtt és után.

[18] Mivel az alperes nem tudta igazolni, hogy az adós az átruházás időpontjában fizetőképés volt, neki kellett bizonyítania, hogy az átruházás során jóhiszeműen, a hitelezők érdekeit figyelembe véve járt el. E kötelezettségének azonban szintén nem tett eleget. Kétségtelen, hogy az átruházás – az alperes ellenfél által nem vitatott tényállítása szerint – kedvezően befolyásolhatta a Zrt. állami támogatását, ami növelhette az adós vagyont, így akár szolgálhatta volna a hitelezők érdekeit is. Azt azonban, hogy az alperes az ügylet során mégsem járt el jóhiszeműen, egyértelműen igazolta a jogerős büntetőbírói ítélet. Aszerint az alperes az üzletrészének átruházása után is meghatározó befolyást gyakorolt az adós működésére, így ő utasította az új ügyvezetőt arra, hogy a részvényeket áron alul adja el az édesapja élettársának érdekeltségébe tartozó cégnek, amellyel csődbűncselekményt követett el. Az átruházás tehát csupán annak elfedését szolgálta, hogy az adós továbbra is az alperes meghatározó befolyása alatt működik, így lehetőséget adott arra, hogy az alperes a társaság névleges irányítói mögé bújva bűncselekményt kövessen el az adós és a hitelezők sérelmére.

[19] Mindezért az alperes alap nélkül hivatkozott arra, hogy a társaságot nem ő, hanem a vagyonfelügyelő irányította, illetve, hogy kinek a részére értékesítette az üzletrészt, hiszen a vevő csupán névleges irányítási jogot szerzett. Az az érvelés sem alapos, hogy az alperes nem tudott az átruházás időpontjában az adós fizetéseképtelenségéről, hiszen 2012 áprilisában éppen ő kért csődvédelmet az adósra hivatkozással, hogy az az esedékességkor nem tudja kiegyenlíteni a tartozásait.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[20] Az alperes felülvizsgálati kérelmében – tartalma szerint – a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a keresetet elutasító döntés hozatalát, másodlagosan az első- vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:2. § (1) bekezdését, a Cstv. 63/A. §-át, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdését, 266. § (1) bekezdését, 275. § (1) bekezdését, 276. § (4) és (5) bekezdését, 279. § (1) bekezdését, 346. § (5) bekezdését és 369. §-át.

[21] Az alperes a Ptk. 3:2. § (1) bekezdése körében azzal érvelt, hogy tagként nem élt vissza a korlátozott felelősségével, így az adós tartozásaiért nem felel. Az adós az üzletrész átruházásakor még nem volt fizetéseképtelen, csak a likvid forrásai voltak szűkösek. Nem állt fenn a fizetéseképtelenség veszélye sem, mert a teljes vagyona fedezetet nyújtott a

kötelezettségeire. Az alperes pedig az átruházás során, és azt követően is jóhiszeműen járt el, amelyet az is igazol, hogy egy mérnöki végzettséggel és sokéves tapasztalattal rendelkező személynek adta el az üzletrészt, akinek a munkáját ezt követően is segítette.

[22] Az elsőfokú bíróság téves következtetést vont le, mert megállapítható, hogy az adós gazdálkodó szervezetnél a vagyonszőkkenést nem az alperes, illetve az általa kifejtett tevékenység okozta.

[23] Az alperes kifejtette, a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a tényállást csak kivételesen, a bizonyítékok iratellenes, okszerűtlen értékelése esetén változtathatja meg. Jelen ügyben az elsőfokú bíróság nem kellően tárta fel a körülményeket, ezáltal a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, mert az alperes az átruházás során jóhiszeműen és a hitelezők érdekeinek megfelelően járt el. Az értékesítésre ugyanis annak érdekében került sor, hogy az általa szintén vezetett Zrt. megkapja az állami támogatást, ennek feltétele az volt, hogy az alperes ne legyen egy csődhelyzetben lévő cég ügyvezetője és tagja. Amennyiben a Zrt. megvalósítja a szálloda beruházást és a kaszinót, úgy az adós hitelezőnek a követeléseit is maradéktalanul ki lehetett volna egyenlíteni. Az alperes megítélése szerint ezért a másodfokú bíróság tévesen alkalmazta a Cstv. 63/A. §-át.

[24] Az alperes a Pp. 275. és 276. §-ainak sérelmét abban jelölte meg, hogy azáltal, hogy a tanúbizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság nem okszerű tényekre alapítottam utasította el, megsértette az alperes szabad bizonyításhoz fűződő jogát. A bíróság ugyanis nem láthatta előre, hogy a tanúk milyen tartalmú tanúvallomást fognak tenni, azt tényként nem kezelhette volna.

[25] A bíróság a bizonyítékok értékelését a Pp. 279. § (1) bekezdésének megsértésével végezte el, ugyanis nem vette figyelembe az alperes által csatolt és hivatkozott bizonyítékokat, amelyek alátámasztották az általa előadottakat, illetve a felelősség alóli kimentését. Az adós ugyanis az átruházás időpontjában még a csődeljárás megindulása ellenére is fizetőképés volt, mert a saját tőkéje csak minimálisan volt negatív, és az eszközállománya értékesítéséből a fennálló tartozást ki lehetett volna fizetni. Az adóhátralék csak az átruházás után vált olyan mértékűvé, amelyre már nem volt fedezet. Az alperes változatlanul hangsúlyozta, hogy bízott a nyilvánosan megismerhető jogszabálytervezetek jogalkotó általi rövid időn belül történő elfogadásában. Az adósnak csak 2012. június 27. után keletkezett a cég saját tőkéjét meghaladó mértékű adóterhe.

[26] A perben eljáró szakértő alap nélkül állapította meg, hogy az adós az átruházáskor már nem volt fizetőképés. A 2012. június 27-i fordulónappal elkészített mérleg ugyanis nem tartalmazta az ún. géppénzeket. Az elsőfokú bíróság alap nélkül utasította el a szakvélemény kiegészítésére irányuló alperesi indítványt, ezzel elzárta őt a kimentés lehetőségétől. Az is érthetetlen, hogy a szakértő által is szükségesnek tekintett, de csak utóbb előkerült főkönyvek vizsgálatát az elsőfokú bíróság miért nem engedélyezte. A felszámolást nem az üzletrész átruházása, hanem az tette szükségessé, hogy az állam az átruházás után több hónappal betiltotta a játékgépeket, a fizetéseképtelenséget tehát nem az alperes idézte elő.

[27] Az alperes átruházáskor fennálló jóhiszeműségét támasztja alá, hogy az általa ekkor ismert 2012. május 31-én mérleg alapján abban a tudatban volt, hogy a vagyont fedezi a tartozásokat. Kétségtelen, hogy kalkulálni lehetett az adótartozás növekedésével, de bízott a várható kedvező jogalkotásban, és a Zrt. által megnyitni tervezett kaszinóban, amelynek

keretében az adós alvállalkozóként tovább működhetett volna. Mindebből látszik, hogy az alperes a hitelezők érdekeinek megfelelően járt el.

[28] Az alperes hangsúlyozta, a csődeljárás alatt a megmaradt gépek tovább üzemeltetéséhez a vagyonfelügyelő hozzájárult. Az alperes nem akarta fantomizálni az adóst, és az is a javára írandó, hogy az átruházást követően is segítette az ügyvezető munkáját. Az alperes nem tudott többet tenni annak érdekében, hogy az általa korábban tulajdonolt cég fizetőképessé váljon.

[29] A másodfokú bíróság megsértette az anyagi jogi felülvizsgálatra vonatkozó eljárási szabályokat is, mert nem vizsgálta kellően az alperes magatartására vonatkozó érveket, hanem az elsőfokú eljárás során a bíróság által megállapítottakra támaszkodott.

[30] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Kiemelte, a perben az üzletrész átruházásakor hatályos jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni. A Ptk. ekkor még nem lépett hatályba, így a jogerős ítélet nem sértheti annak rendelkezéseit, ugyanakkor a korlátozott tagi felelősségre az alperes először a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott, így ez az érvelése érdemben nem vizsgálható. Hasonlóan a Cstv. 63/A. §-ának is a 2012. június 27-én hatályos szövegét kell alkalmazni, amelynek rendelkezései áttörik a tag korlátolt felelősségét. Az alperes a bizonyítási indítványait részben elkésve (kiegészítő szakvélemény iránti kérelem), részben pedig a bizonyítani kívánt tény megjelölése nélkül (tanúk meghallgatása iránti kérelem) adta elő. Az alperesi állítással ellentétben a szakértő a vizsgálata során abból indult ki, hogy a könyvvizsgáló által a szakmai etikai szabályok betartásával elkészített átadó mérleg adatai valósak, és az adós főkönyvi kártonjai csupán annak meghatározását tették volna lehetővé, hogy az adós 2012. június 27. napján már fennálló fizetésektelensége 2012. május 31. napja és az üzletrész értékesítése között pontosan mikor következett be, aminek az alperesi helytállási kötelezettség megítélése szempontjából már nem volt jelentősége. A tanúbizonyítás vonatkozásában a felperes kiemelte, a bizonyítandó tény előadásának hiánya nem azonos a tanúvallomás feltételezhető tartalmának ismertetésével. A felperes utalt az elsőfokú, és lényegét tekintve az azt helybenhagyó jogerős ítélet helytálló indokira, és hangsúlyozta, alperesi jóhiszemű magatartásának vizsgálata szempontjából továbbra sem tekinthető releváns ténynek az, hogy az alperes intézkedését a szerencsejáték tevékenység szabályozásának ismételt megváltozásában bízva tette meg. Az, hogy az alperes a játékadó növekedésének mértékét az üzembe állított játékgépek számának csökkentésével próbálta meg mérsékelni, az alperes ügyvezetői felelősségének vizsgálata során lenne értékelhető, azonban jelen per az üzletrészt értékesítő tag korlátlan felelősségének megállapítására, és a tag marasztalására irányul. Cáfolja az alperes jóhiszemű magatartását, hogy a jogerős büntetőbírósági határozat szerint az alperes és édesapja az üzletrész értékesítését követően is közvetlen befolyást gyakoroltak az adós üzleti döntéseire, így különösen az adós vagyonának jelentős részét képező részvénytőke piaci érték alatti értékesítésére.

A Kúria döntése és jogi indokai

[31] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálta, és azt az alperes által megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

[32] A felülvizsgálat kereteit illetően a Kúria hangsúlyozza, a felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem szigorú eljárási szabályok szerinti rendkívüli perorvoslat, amelynek tárgya a jogerős ítélet, a rendeltetése pedig annak megállapítása, hogy a felülvizsgálati kérelemben konkrétan megjelölt okokból a jogerős határozat jogszabálysértő-e. A Pp. 406. § (1) bekezdéséből következik, hogy a felülvizsgálati kérelemben nem jelölhető meg olyan új jogszabálysértés, új jogi érvelés, amelyre a fél korábban nem hivatkozott és amelyre vonatkozóan a jogerős határozat döntést nem tartalmaz (Kúria Pfv.V.20.474/2021/8.). Az alperes által először a felülvizsgálati kérelmében megsértettként hivatkozott Ptk. rendelkezés egyrészt ebből az okból, másrészt viszont amiatt sem alapozhatta meg a jogerős ítélet állított jogszabálysértő jellegét, mert az üzletrész átruházásának időpontjában a Ptk. még nem lépett hatályba, így jelen perben a Ptk. rendelkezései nem alkalmazhatók.

[33] A Kúria kiemeli, a felülvizsgálati eljárás rendeltetéséből következő alapvető elvárás a felülvizsgálati kérelemmel szemben az is, hogy annak hivatkozásai megfeleltethetők legyenek a jogerős ítéletnek. A felülvizsgálatot kérő félnek a jogerős ítélet indokaival, érveivel szemben, azok cáfolatára kell az ellenérveit megfogalmazni (Gfv.VII.30.095/2020/9., Gfv.VII.30.372/2020/10.). Ennek a követelménynek nem felel meg az, ha a fél a felülvizsgálati kérelmében nem a jogerős ítéletben tett megállapításokat, az ott kifejtett jogi álláspontot támadja, hanem az abban írtakat lényegében figyelmen kívül hagyva csak a perben általa végig képviselt – és a jogerős ítéletben elbírált – álláspontját ismétli meg.

[34] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében mind eljárási, mind anyagi jogi jogszabálysértésre hivatkozott. Ilyen esetben a Kúria általában a megjelölt eljárási szabálysértéseket vizsgálja elsőként abból a szempontból, hogy – jelen ügyben a másodlagos felülvizsgálati kérelemnek megfelelően – indokolt-e a jogerős határozat hatályon kívül helyezése az első-, vagy a másodfokú eljárás megismétlésének szükségessége miatt. Jelen esetben azonban – a felülvizsgálati kérelem felépítését is követve – a Kúria először a jogerős ítélet Cstv. 63/A. §-ának való megfelelést vizsgálta, mert a megsértettként megjelölt (döntően a bizonyítással összefüggő) eljárási szabálysértések annak tükrében voltak vizsgálандók, hogy a Cstv. 63/A. §-ára alapított kereseti kérelem esetén milyen tények alapozzák meg a tag felelősségét, illetve milyen tények bizonyítása mellett mentheti ki magát a tag az alól.

[35] Az alperes a Cstv. 63/A. §-ának megsértésével összefüggésben változatlanul állította, hogy az adós a 2012. június 27-i üzletrész átruházáskor még fizetőképese volt, mert bár „a likvid forrásai szűkösek voltak”, a teljes vagyona fedezetet nyújtott a kötelezettségeire. Az alperes azonban teljes mértékben figyelmen kívül hagyta, negligálta a jogerős ítélet [25] bekezdésében kifejtett jogi álláspontot, miszerint a fizetéseképtelenséget a Cstv. 63/A. §-a alkalmazása körében is nem az alperes által hangsúlyozott szempontok szerint, hanem a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés utolsó mondatában meghatározott definíció alapján kell megítélni. Eszerint az adós akkor válik fizetéseképtelenné, amikor esedékességkor nem képes kielégíteni a vele szemben támasztott követeléseket. Ez pedig az adott ügyben, a jogerős ítéletben részletesen indokoltak szerint (a csődeljárás folyamatban léte, esedékességekor meg nem fizetett adóhátralék halmozódása, az alperes saját nyilatkozatai) kétségmentesen megállapítható volt, és ennek ellenkezőjét az alperes a felülvizsgálati kérelmében sem

állította.

[36] Az is rögzíthető, hogy a másodfokú bíróság az elbírálendő kereset szempontjából kifejezetten nem tekintette relevánsnak az alperes által a fellebbezésében is előadott, és a felülvizsgálati kérelemben hangsúlyosan hivatkozott azon tényt, hogy az átruházáskor az adós eszközeinek könyv szerinti értéke fedezte a kötelezettségeit. Miután az alperes a felülvizsgálati kérelmében nem adott elő a másodfokú bíróság fenti álláspontját cáfoló érveket, azt nem is vitatta, ezért az adós üzletrész átruházásának időpontjában fennálló fizetéseképtelensége a jogerős ítéletben megállapítottak szerint nem vonható kétségbe.

[37] Mindebből az is következik, hogy az alperes alaptalanul kifogásolta a felülvizsgálati kérelmében az általa állított, de a fentiek szerint nem releváns tények körében a rendelkezésre álló bizonyítékokkal összefüggésben a szakvélemény aggályosságát, illetve a szakvélemény kiegészítésének elmaradását (amelyek tekintetében az adekvát jogszabályi rendelkezéseket, a Pp. 313. és 315. §-át sem jelölte meg). Mindezt a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okból nem jogszabálysértő a jogerős ítélet fizetéseképtelenség fennállása körében elfoglalt álláspontja.

[38] Kúria alaptalannak találta az alperes arra vonatkozó felülvizsgálati érveit is, hogy a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével, illetve releváns bizonyítékok figyelmen kívül hagyásával állapította meg azt, hogy az átruházás során nem volt jóhiszemű, illetve nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével járt el. E körben – szintén fenntartva az eljárás során általa előadottakat – az alperes az alábbiakat hangsúlyozta: 1. az üzletrész átruházása a szintén általa vezetett Zrt. remélt állami támogatása érdekében történt, ami kedvezően befolyásolta volna az adós vagyoni helyzetét is, ami lehetővé tette volna a hitelezők maradéktalanul kielégítését; 2. a csődeljárás alatt a vagyonfelügyelő irányította a céget; 3. az alperes nem akarta fantomizálni az adóst; 4. az alperes bízott a kedvező jogalkotásban; 5. segítette az új ügyvezető munkáját.

[39] Mindezen érveit az alperes már előadta a fellebbezésében is, azokat a másodfokú bíróság az ítélete [27]-[28] bekezdéseiben értékelte, kifejtve, hogy az alperes tényállításainak mely részét nem fogadta el, és mely részét értékelte az alperestől eltérően, döntően a rendelkezésre álló büntetőbíróági ítéletekre, az azokban rögzített tényállásra alapítottnak. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében e körben sem vette figyelembe a jogerős ítélet megállapításait, a büntetőeljárásra, annak adataira ki sem tért, ezért a korábbi (fellebbezésében már kifejtett) álláspontjának változatlan megismétlése nem vezethetett a felülvizsgálati kérelme eredményességére. A Kúria e körben a Pp. 424. § (2) bekezdése alapján csak vissza utal a jogerős ítélet helytálló indokaira.

[40] Az alperes alaptalanul hivatkozott a jóhiszeműsége körében arra is, hogy el volt zárva a további bizonyítástól, mert a tanúbizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság nem okszerű tényekre alapítottnak, a tanúvallomások tartalmát előre feltételezve utasította el. A Kúria hangsúlyozza, az alperes a felülvizsgálati kérelmében sem jelölte meg, hogy a nevezett tanúk meghallgatását mely általa állított tény bizonyítása céljából kérte, melyek azok a körülmények, amelyeket az eljáró bíróságok nem találtak bizonyítottnak és amelyekre tudtak volna a tanúk nyilatkozni. A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a fél a bizonyítási indítványban köteles megjelölni a bizonyítani kívánt tényt, ami jelen esetben nem történt meg. A Kúria emellett utal arra is, az elsőfokú bíróság a felek indítványai alapján széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, a perben rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, a

kiegészített szakértői vélemény, az alperes személyes előadása és a lefolytatott tanúbizonyítás alapján a releváns tényállás maradéktalanul megállapítható volt. Az eljáró bíróságok nem sértették meg a Pp.-nek a felülvizsgálati kérelemben felhívott, bizonyítással kapcsolatos rendelkezéseit.

[41] Bár az alperes arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok nem tárták fel teljeskörűen a tényállást, de e körben sem adta elő, mely általa állított tény tekintetében nem folyt bizonyítás. Az alperes ezzel összefüggésben a Pp. 279. §-ának megsértését is állította. A Kúria rámutat, valamely magatartás megtörténtének tényként való megállapítása, valamint e magatartás anyagi jogon alapuló értékelése a jogvita elbírálásának egymástól elkülönülő lépései: a bíróság a bizonyítékok értékelése alapján először megállapítja a per eldöntéséhez szükséges, a perben jelentős tényeket [Pp. 276. § (1) bekezdés, 279. § (1) bekezdés], majd az így megállapított tényekre az anyagi jogot alkalmazva dönt a per érdemében [Pp. 340. § b) pont]. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében – tartalma szerint – ténylegesen nem a bizonyítékok értékelését és a tényállás megállapítását támadta, valójában azt sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok a Cstv. 63/A. §-ában meghatározott törvényi tényállást tévesen alkalmazták a történeti tényállásra, mert álláspontja szerint a feltárt tények éppen az alperes jóhiszeműségét támasztották alá. Ez azonban nem a megjelölt eljárási rendelkezés sérelmét jelenti, az anyagi jogi jogszabálysértés pedig a korábban kifejtettek szerint nem volt megállapítható.

[42] A Kúria alaptalannak találta a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének megsértésére, valamint az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó hivatkozást is. Előbbi körben kiemeli, nem jelenti a Pp. 369. §-ának a sérelmét, ha a másodfokú bíróság egyetért az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal. Az indokolási kötelezettséget érintően pedig megállapítható, hogy másodfokú bíróság teljeskörűen elbírálta az alperes valamennyi fellebbezési hivatkozását, valamennyi abban állított jogszabálysértést megvizsgált, részletesen számot adva a jogi álláspontjáról. Éppen az alperes volt az, aki a felülvizsgálati kérelmét olyan tartalommal terjesztette elő, mintha a jogerős ítélet meg sem született volna, és amellyel hivatkozott a másodfokú bíróság indokolási kötelezettségének a megsértésére.

[43] A Kúria a kifejtettekre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[44] A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes által felszámított, áfát nem tartalmazó felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére.

[45] Az eljárás során az alperes személyes költségfeljegyzési jog kedvezményben részesült, ezért mentesült a felülvizsgálati illeték előlegezése alól. Pervesztességére tekintettel a Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján kötelezte az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján számított felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére. A polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján tájékoztatja az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 1003200001070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie, megfizetése során közleményként fel kell tüntetnie: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának ügyszámát és a fizetésre kötelezésre kötelezett adóazonosító számát. A

Kúria a 3. § (4) bekezdése alapján figyelmezteti az alperest, ha az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerinti késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[41] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

[42] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján – kérelemre – tárgyaláson bírálta el.

Alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

[46] 2016. évi CXXX. törvény 279. §, 406. § (1) bekezdés,

[47] 1991. évi. XLIX. 63/A. §

[48] Gfv.VII.30.095/2020/9., Gfv.VII.30.372/2020/10.

A döntés elvi tartalma

[49] Alapvető elvárás a felülvizsgálati kérelemmel szemben, hogy annak hivatkozásai megfeleltethetők legyenek a jogerős ítéletnek. A felülvizsgálatot kérő félnek a jogerős ítélet indokaival, érveivel szemben, azok cáfolatára kell az ellenérveit megfogalmazni. Ennek a követelménynek nem felel meg az, ha a fél a felülvizsgálati kérelmében nem a jogerős ítéletben tett megállapításokat, az ott kifejtett jogi álláspontot támadja, hanem az abban írtakat lényegében figyelmen kívül hagyva csak a perben általa végig képviselt – és a jogerős ítéletben elbírált – álláspontját ismétli meg.

Budapest, 2025. június 4.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

S.K.

bíróági ügyintéző